

ליקוטי בן לאשרי

מתוך ספר בן לאשרי ברכה משולשלת

מהג"ר יצחק הכהן הוברמן זצ"ל - "הצדיק מרעננה"

פרשת משפטים תשפ"א

בפרט זה, על כן אמר דדינים גם כן נאמרו בסיני והם משפט אלקים, לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום: (עמ' קנז)

רמז. שש שנים, ששה תיבות הכפולים בשמע ישראל וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. יעבוד, לקבל על עצמו עול מלכות שמים ביראה אמיתית, ואז, ובשביעית תיבה ז' היינו ואהבת, ישיג אהבה, כדכתיב (במדבר יח, ז) עבודת מתנה אתן את כהונתכם: (עמ' קס)

רמז. (כא, ה) ואם אמר יאמר העבד, ראשי וסופי תיבות **כ"ב עמלק רד**, גם **מר רד**. והכונה על פי אומרם ז"ל (שבת ל, ב) שצריך התלמיד בשעת לימודו להיות שפתותיו נוטפות מר, ועל ידי זה היה עמלק ימח שמו יורד מטה תחתינו. דקול יעקב הרמוז בכ"ב אותיות תורתנו הקדושה בבית המדרש דוחה ידי עשו (בראשית רבה פס"ה, כ). ועל כן שאר האותיות עם הכולל והתיבות גימטריה **אלקים בחסד**, שהגבורות ומידת הדין שמשם יניקת עשו ועמלק, יתמתקו בחסדים, עלינו ועל כל ישראל אמן: (עמ' קסא)

רמז. (כא, י) אם אחרת יקח לו, עיין באור החיים הקדוש דקאי על התורה. ולפי זה יש לומר דראשי וסופי תיבות גימטריה **כלי חומת**, דהתורה הקדושה שומרת עוסקיה שלא יפלו ברשת יצר הרע, ואם עוזב התורה ולוקח עצמו למסחר נשאר

אלקים. ומי שמביא דין ישראל לפני ערכאות של גויים, הוא מראה בזה שעבודה זרה בכחה ליתן שכל ישר לעובדיה לכוון אל האמת, נמצא מייקר שמה. ועל כן אמרו רז"ל זה עדות לעילוי יראתם, והריהו כעובד עבודה זרה רחמנא ליצלן: (עמ' קנו)

דרוש. ואלה המשפטים, פירש רש"י והוא מדברי חז"ל (שמות רבה פ"ל, ג) כל מקום שנאמר אלה, פסל את הראשונים, ואלה מוסיף על הראשונים, מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני. ויש לדקדק מה היה הוא אמינא שהדינים אינם מסיני, שצריך להודיענו שהם מסיני. גם מה היה קשה להם, שהוכרחו לדרשה זו. ויש לומר דהוקשה להם, למה לא התחילה הפרשה וידבר ה' אל משה לאמר. על כן אמרו שהם מחוברים לפרשה שלמעלה, עשרת הדברות שנאמרו בסיני, כמו כן גם הדינים נאמרו אז בסיני, וממילא אין צריך לחדש עוד פעם וידבר. וכאומרם ז"ל (דברים רבה פ"ה, א) אל תהי מלגלג בדין שהוא אחד משלשה רגלי העולם, למה ששנו חכמים (אבות סוף פ"א) על שלשה דברים העולם עומד על הדין ועל האמת ועל השלום. ומה שהוצרך זה להשמיענו דוקא בדין, ולא בשאר ציוויים שבכולם נאמר וידבר. יש לומר מפני שהדינים שכליים, וגם אומות העולם יש להם תקנות שעל פיהם פוסקים, ויכולין בני ישראל לחשוב שיש איזה השתוות בינם לבינינו

דרוש. בפירוש רש"י, לפנייהם ולא לפני גוים. ואפילו ידעת בדין שדנין אותו כישראל אל תביאהו בערכאות שלהם כו'. לכאורה אינו מובן טעם הדבר, ומה שכתב שזה עדות לעילוי יראתם, גם כן אינו מובן, הלא משפט הוא ענין שכלי, לא דתי, שיהא מזה כבוד לעבודה זרה. ואם כן איש השופט אשר אומר המשפט באמת כדיני ישראל, למה אסור לקבל האמת ממי שאמרו, ואפילו הוא בן דת אחרת. ובפשוטו יש לומר שבזמנם היו הכומרים השופטים, כידוע בקורות זמן הבינים, ובית המשפט היה בבית העבודה זרה, וצלב או צורה אחרת עמד על שולחן הדין, והמובן היה שהדין אומר בשם העבודה זרה. אבל טעם האמיתי יש לומר דהקב"ה הבטיח לדיין (דברי הימים ב, יט, ו. ראה סנהדרין ו, ב) ועמכם בדבר המשפט. וכתוב (תהלים פב, א) אלקים נצב בעדת אל, וכן מורים כמה וכמה פסוקים שהשכינה שורה בקרב הדיינים. ועיין רש"י (ריש פרשת דברים) על פסוק ואצוה את שופטיכם בעת ההוא, מה שלא מצינו בדיני אומות העולם ושאר דינים:

והנה כתיב (תהלים עה, ח) אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים, ויסופר מהגאון הקדוש רבי נפתלי זי"ע כ"ץ אנחנו רואים שחיוב ופטור במשפט זה רק על פי רוח הקודש ששורה על דיני ישראל כמו שהבטיחם השי"ת. ועל כן אי אפשר לגוי הדיין לכוון אל האמת, כי לא ישיג האדם מצדו דעת

"הנני מוסר עוד מודעה שהחלטתי להתפלל בל"נ בכל יום על כל אלה שיעיינו בספר ויגידו בשמי דברי תורה לאחרים שיוושעו מכל צרה שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב" – רבינו בספרו חלק א'

א

בס"ד

ליקוטי בן לאשרי

מתוך ספר בן לאשרי ברכה משולשלת

מהג"ר יצחק הכהן הוברמן זצ"ל - "הצדיק מרעננה"

דרוש. וכי יכה איש את עין עבדו. החתם סופר על התורה מביא אסתפקתא דהריב"ש איך הדין אם העבד התחיל לריב ולהתקוטט עם רבו עד שנתכעס והכהו, שיחת עינו או שינו אם גם כן חייב לשחררו. ופשט החתם סופר מדברי רז"ל (ברכות ה, א) יסורין ממרקין כל עונותיו של אדם קל וחומר משן ועין שעבד יוצא בהן לחירות, יסורין שהן ממרקין כל גופו של אדם לא כל שכן. וקיימא לן (שבת נה, א) אין יסורין בלא עון, נמצא שאנו בעצמנו גורמין היסורין ואף על פי כן מכפרין עונות. ולענין דאין זה ראייה דכונת העבד להכעיס אדונו כדי שיצא לחירות, אבל אצלינו הגם שעון הוא מזיד, אינו להכעיס, ובאם היה יודע בשעת עשיית העון היסורין הצפוי לו על ידי זה היה בודאי נמנע, אך יצר הרע מפתהו עד שמשכח ממנו החשבון האמיתי. ועל כן יסורין בדין שימרקו עונותינו, אבל עבד המתחיל להתקוטט עם אדונו תבעי. וכעין ראייה נראה לע"ד להיפך, מאומרם ז"ל (בי"ק ד, א) העבד שהדליק את הגדיש אין האדון חייב לשלם, דאם אי אתה אומר כן שמא יקניטנו אדונו וילך וידליק גדישים ונמצא מחייב לרבו מאה אלף דינר בכל יום. ואם חשו לתקנת האדון אפילו באדון שהקניט לעבדו, קל וחומר היכא דהקניט העבד לאדונו, שנחוש לתקנתו של אדון, דאם לא כן יקניטנו העבד בכל יום כדי שיכנו עין או שן, ויוכרח לשחררו, כן נראה לע"ד: (עמ' קסה)

נקום ינקם, יענש גם על זה, דהרי גם כשהיה הרשות בידו, התנהג ברצון עצמו כך. אך אם יום, יום הכפורים. או יומים, ראש השנה. יעמוד, ישוב ויתחרט על מעשיו הלא טובים, וישוב ללמוד ולהתפלל כראוי, לא יענש, ימחול לו הקב"ה. כי כספו הוא, הפרנסה גררתו לזה, הגם שהיה ברשותו הלא (קהלת ה, ט) אוהב כסף לא ישבע כסף, ונדמה לו שעדיין לא מספיק לפרנסתו, על כן הקב"ה מחזירו למדריגתו הראשונה: (עמ' קסג)

רמז. באופן אחר יש לפרש על פי אומרם ז"ל (ברכות ו, ב) אין עמידה אלא תפילה שנאמר (תהלים קו, ל) ויעמוד פנחס ויפלל, הכונה שאפילו הפחות שבישראל שאינו בא כל השנה להתפלל, כי אם בראש השנה שהוא ב' ימים ויום הכפורים שהוא יום אחד. ואמרו רז"ל (אליהו רבא פ"א) ימים יוצרו ולא אחד בהם, זה יום הכפורים לישראל. הקב"ה מוחל לו עונותיו ואינו מניח להמקטרג להינקם ממנו כי מליץ טוב עליו. כספו, תשוקתו, הוא, השם יתברך, והראיה שמתעוררת נקודה האלקית בתוכו. עוד יש לומר **כי כספו הוא**, גימטריה **יצחק**, שזה בא מברכת יצחק כאומרם ז"ל (סנהדרין לז, א) על פסוק (בראשית כז, כז) וירח את ריח בגדיו, אל תקרי בגדיו אלא בוגדיו כגון יוסי משיאת ויקום איש צרורות (בראשית רבה פס"ה, כב), ואף על פי כן ויברכהו: (עמ' קסד)

בלי חומה. ומבקשתו תורתנו הקדושה שאף על פי כן, **שארה כסותה ועונתה לא יגרע**, עם התיבות גימטריה **שישא ויתן באמונה ויעשה הלימוד כקבוע**: (עמ' קסב)

דרוש. (בא, כ - בא) וכי יכה איש את עבדו או את אמתו בשבט ומת תחת ידו נקום ינקם אך אם יום או יומים יעמוד לא יוקם כי כספו הוא. יש לומר בדרך מוסר ירמז הפסוק על בני אדם הממהרים בתפילה, והכי פירושו וכי יכה איש את עבדו, ידוע אומרם ז"ל (תענית ב, א) איזה עבודה שהיא בלב זו תפילה, אם אדם דומה עליו התפילה כמשא וממהר לפרקה מעליו, על ידי זה מחסר תיבות, או אפילו רק מבליע אותיות, זהו מכה תפלתו ועשה אותה בעל מום רחמנא ליצלן, או ממיתה לגמרי. כי פסוק אחד שבקריאת שמע וברכת אבות שבשמונה עשרה, אם לא אמר כתיקונה ובכונה הוא צריך לחזור ולאומרה. נמצא דמה שאמר מקודם, הוא בבחינת מיתה וביטול, רחמנא ליצלן. או את אמתו, זה שביטל מן התורה, כאומרם ז"ל (ברכות ה, א) אמת זו תורה. ומה שמבטל הוא, בשבט, תרגם אונקלוס בשולטן, היינו אף על פי ששולט על עצמו, ואינו ברשות אחרים שמוכרח על ידי זה למהר התפלה ולבטל מדברי תורה. ומת, נופל ממדריגתו תחת ידם, מחמת שהוא ברשות עצמו ואינו חושש להתפלל וללמוד כראוי, על כן נופל תחת רשות אחרים שאז כבר הוא מוכרח למהר. ואף על פי כן

"הנני מוסר עוד מודעה שהחלטתי להתפלל בל"נ בכל יום על כל אלה שיעיינו בספר ויגידו בשמי דברי תורה לאחרים שיושעו מכל צרה שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב" - רבינו בספרו חלק א'

ב

להנצחה ועוד פרטים להתקשר ל office@rabbidg.com